

VŠEOBECNÉ ZASÍLATELSKÉ PODMÍNKY

§ 601 odst. 1 Obchodního zákoníku (Zákon č. 513/91 Sb.) definuje zasílatelskou smlouvu takto:

„Smlouvou zasílatelskou se zavazuje zasílatel příkazci, že mu vlastním jménem na jeho účet obstará přepravu věcí z určitého místa do určitého jiného místa a příkazce se zavazuje zaplatit zasílateli úplatu.“

Další ustanovení o zasílatelské smlouvě obsahují § 601 až 629 a § 261 odst.3 a § 399 Obchodního zákoníku.

Svaz spedice a logistiky ČR jako odborná zájmová organizace vydává ve smyslu § 273 odst. 1 Obchodního zákoníku tyto

Všeobecné zasílatelské podmínky

1. Zasílatel je povinen

Zasílatel je povinen vykonávat svoji činnost s odbornou péčí a dbát, aby kvalitně, hospodárně a pečlivě uspokojil zájmy příkazce. V rámci těchto činností:

- řádně pečuje o věci, které mu příkazce svěřil a o věci, které pro příkazce získal,
- uschovává pro potřeby příkazce po přiměřenou dobu a nebo po dobu dohodnutou doklady, které získal při plnění zasílatelské smlouvy,
- upozorňuje příkazce na zjevnou nesprávnost jeho pokynů. V případě, že příkazce trvá na pokynech, nenese odpovědnost zasílatel. Dále je zasílatel oprávněn vyžádat si u příkazce doplnění jeho příkazů, jestliže mu příkazce předal tyto pokyny nedostatečné,
- při nebezpečí z prodlení obstarává dopravu tak, aby vyhovovala co nejvíce zájmům příkazce zasílateli známým. Je-li však možné vyžádat si odsouhlasení příkazce, pro vádí další kroky po tomto odsouhlasení,
- obstarává pojištění zásilky, pokud je to s příkazcem smlouveno. Zasílatel není oprávněn pokládat pouhý údaj ceny zboží za příkaz k pojištění. Pokud je pojištění dohodnuto, pojišťuje zasílatel podle pojišťovacích podmínek obvyklých v místě plnění. Nastal-li pojistný případ, splní zasílatel své povinnosti tím, že postoupí příkazci na jeho přání své nároky vůči pojišťovně. Tím není dotčeno vlastní rozhodnutí zasílatele o pojištění jeho odpovědnosti,
- podává příkazci zprávu o škodě, která zásilce hrozí, nebo na ní již vznikla, jakmile se to dozví a to bez zbytečného prodlení.

Při plnění závazku je zasílatel povinen s vynaložením odborné péče sjednat způsob a podmínky přepravy odpovídající co nejlépe zájmům příkazce, jež vyplývají ze smlouvy a jeho příkazů nebo jež jsou zasílateli jinak známé.

- Zasílatel odpovídá za škodu na převzaté zásilce vzniklou při obstarávání přepravy, ledaže ji nemohl odvrátit při vynaložení odborné péče, ani její rozsah nemohl být zmírněn.

- Při nebezpečí z prodlení postupuje, v zájmu ochrany zásilky, i bez pokynu příkazce, aby byly co nejdříve chráněny zájmy příkazce podle okamžitých informací známých zasílateli.
- Zjišťuje hmotnost zboží jen tehdy, jestliže to bylo s příkazcem dohodnuto. Jestliže vzniknou pochybnosti, platí potvrzení vystavené zasílatelem na druh, obsah, cenu, hmotnost a příp.obal. O nových skutečnostech je zasílatel povinen neprodleně informovat příkazce.
- Přezkoumává oprávnění příkazce (osoby), která se tímto oprávněním prokáže.
- Pokud nebylo nic jiného písemně dohodnuto, zkoumá a vyhledává vhodnější postup přepravy zboží v rámci obchodních zvyklostí.
- Řídí se přesně pokyny příkazce ohledně celního odbavení. V případě, kdy není možné provést celní odbavení podle příkazce, je nutné jej o tom okamžitě informovat. V takovém případě neodpovídá zasílatel za dobu prodlení.
- Zasílatel není však povinen přezkoumávat nebo doplňovat údaje příkazce, pokud to není obchodní zvyklostí.

2. Zasílatel je oprávněn

- žádat, aby mu byl dán písemně příkaz k obstarání přepravy (zasílatelský příkaz), jestliže smlouva nemá písemnou formu,
- prodat vhodným způsobem zásilku na účet příkazce, hrozí-li jí bezprostředně podstatná škoda a není-li čas vyžádat si pokyny příkazce nebo prodlévá-li příkazce s takovými pokyny a neučiní sám potřebná opatření,
- požadovat na příkazci přiměřenou zálohu na náklady, spojené s plněním smlouvy a to dříve, než započne s jejím plněním,
- žádat na příkazci smlouvenou odměnu (úplatu) nebo nebyla-li smlouvena, odměnu (úplatu) podle sazeb zasílatele. Zasílateli kromě toho přísluší náhrada nutných a užitečných nákladů, vynaložených za účelem splnění zasílatelské smlouvy,
- žádat na příkazci zaplacení odměny (úplaty), jakmile uzavřel smlouvu s dopravcem a zasílané věci mu odevzdal,
- na žádost předchozích zasílatelů uplatňovat všechna oprávnění, která jim přísluší, zejména z jejich zástavního práva, aby tak mohl uspokojit jejich nároky, pokud smlouvená odměna (úplata) nezahrnuje všechny nutné a užitečné náklady,
- uplatňovat zástavní právo na zásilce k zajištění všech svých nároků vzniklých ze zasílatelského poměru, dokud je zásilka u někoho, kdo ji má u sebe jménem zasílatele nebo dokud má zasílatel listiny, které jej opravňují se zásilkou nakládat,
- považovat pokyn, týkající se zboží za závazný pro sebe až do jeho odvolání příkazcem. Příkaz, aby zboží bylo k dispozici třetí osobě nelze odvolat, jakmile zasílateli dojde dispozice této třetí osoby,
- jednat dle vlastního uvážení, při zachování zájmu příkazce, zejména při volbě druhu dopravního prostředku a trasy, jestliže neobdržel dostatečný nebo proveditelný pokyn,
- neodporuje-li to smlouvě nebo nezakáže-li to příkazce, nejpozději do začátku uskutečňování přepravy může zasílatel přepravu, kterou má obstarat, uskutečnit sám,
- použije-li zasílatel k obstarání přepravy dalšího zasílatele (meziasílatele), odpovídá při tom, jakoby přepravu obstaral sám,
- organizovat dopravu, včetně volby způsobu přepravy, pokud nebylo dohodnuto jinak.

3. Příkazce je povinen

- dát zasílateli písemně příkaz k obstarání přepravy (zasílatelský příkaz), nemá-li smlouva písemnou formu a žádá-li o to zasílatel,
- jestliže hrozí zásilce bezprostřední podstatná škoda, po vyzvání zasílatelem okamžitě tomuto předat další pokyny. V opačném případě má zasílatel právo zásilku prodat ve smyslu bodu 2 b),
- zaplatit zasílateli smlouvenou odměnu (úplatu), jakmile zasílatel uzavřel smlouvu s dopravcem, popř. poskytnout přiměřenou zálohu,
- uhradit zasílateli smlouvenou odměnu (úplatu) a nebo, jestliže nebyla smlouvena, odměnu (úplatu) podle sazeb zasílatele,
- vždy příkaz odvolat, jestliže tento příkaz k obstarání dopravy není akceptován bez zbytečného odkladu (pokud není mezi zasílatelem a příkazcem dohodnuto jinak),
- dát zasílateli k dispozici správné údaje o obsahu zásilky a její povaze, jakož i o jiných skutečnostech, potřebných k uzavření smlouvy o přepravě, jako např. údaj o její hmotnosti, druh, počet kusů, rozměry a hmotnost jednotlivých kusů, značky a signa, způsob balení a označení, zda jde o nebezpečné zboží ve smyslu dohody ADR, RID a pod. Případné následky nesprávných a neúplných údajů jdou k tíži příkazce,
- upozornit včas zasílatele, obvyklým způsobem, na veřejně-právní příp. celně-právní povinnosti spojené s přepravou zboží, pokud tyto povinnosti nejsou zasílateli známy. Příkazce odpovídá zasílateli za všechny důsledky takového opomenutí,
- poskytnout zasílateli při stornu příkazu k obstarání přepravy smlouvenou odměnu (úplatu) po odečtení ušetřených výloh. Prokáže-li příkazce, že zrušil objednávku z oprávněných důvodů, za které odpovídá zasílatel, má zasílatel pouze nárok na náhradu svých výloh,
- poskytnout zasílateli vedle smlouvené odměny (úplaty) náhradu nutných a užitečných nákladů, jakož i náhradu nákladů, které zasílatel účelně vynaložil při plnění svého závazku,
- uhradit zasílateli náhradu nákladů a příslušnou odměnu (úplatu) za zpětnou dopravu zboží, a to ve stejné výši jako při přepravě příjemci, jestliže příjemce odmítne převzetí jemu dovezené zásilky. Odměnu je třeba také zaplatit zasílateli tehdy, když objednávka na dobírku nebo jiný způsob výběru je dodatečně odvolána a nebo částka není zaplacená,
- uhradit zasílateli pohledávky za dopravné, cla, daně a jiné poplatky, zaplacené zasílatelem, zejména jako oprávněným k dispozici, nebo jako držitelem cizího zboží, pokud zasílatel za ně neodpovídá.

4. Všeobecná ustanovení

Místo plnění

Místem plnění je pro všechny zúčastněné místo provozovny zasílatele, na kterou byla adresována objednávka, resp. udělen příkaz.

Promlčení

Nároky vzniklé ze škody na dopravovaných věcech a z opožděného doručení věci se vůči zasílateli promlčují uplynutím 1 roku. U práv, vzniklých z celkového zničení nebo ztráty zásilky běží promlčecí doba ode dne, kdy zásilka měla být doručena příjemci, u ostatních

práv ode dne, kdy zásilka byla doručena. Pro škodu vědomě způsobenou platí promlčecí doba 4 roky. Nároky vůči dopravci se promlčují dle předpisů platných pro přepravní smlouvu.

Lhůty plnění ze zasílatelské smlouvy

S výjimkou zvláštního písemného ujednání, učiněného před započítáním přepravy, neodpovídá zasílatel za lhůty nakládky a vykládky, stejně jako za určité pořadí při odeslání zboží stejným způsobem dopravy. Označení jako 'veletržní zboží' neopravňuje k přednostnímu odbavení, pokud není výslovně toto přednostní odbavení projednáno.

Odpovědnost z přepravní smlouvy

Zasílatel neodpovídá za dopravce a případné nároky vůči dopravcům vlastním jménem a na účet příkazce. Při uplatnění těchto nároků vůči dopravci je příkazce zavázán k součinnosti, zejména k poskytování dokladů, týkajících se zásilky, její hodnoty atd. jako podkladu pro uplatňování nároků proti dopravci.

Překážky

Za okolnosti vylučující odpovědnost se považuje překážka, jež nastala nezávisle na vůli povinné strany a brání jí ve splnění povinnosti, jestliže nelze rozumně předpokládat, že by povinná strana tuto překážku nebo její následky od vrátila nebo překonala a dále, že by v době vzniku závazku tuto překážku předvíдалa.

Zasílatel je v takových případech oprávněn, nikoli však povinen, odstoupit od smlouvy, i když zakázka byla již částečně provedena. Povinnost zasílatele dbát o zájmy příkazce však trvá. Příkazce má však v těchto případech totéž právo, když na něm nelze spravedlivě požadovat, aby setrval ve smlouvě. Odstoupí-li zasílatel nebo příkazce podle uvedených ustanovení od smlouvy, má zasílatel nárok na úhradu vynaložených nákladů a zaplacení přiměřené odměny (úplaty). Zasílatel je povinen přezkoumat a upozornit příkazce, zda neexistují zákonné nebo úřední překážky pro dopravu (např. omezení dovozu a vývozu), pokud jsou mu známy.

Skladování

Pokud zasílatel v rámci svých činností provádí skladování věcí, řídí se tato činnost podle podmínek smlouvy o skladování.

Právo zástavní a zadržovací

K zajištění svých nároků vůči příkazci má zasílatel zástavní právo k zásilce, dokud je zásilka u zasílatele nebo u někoho, kdo ji má u sebe jeho jménem, anebo dokud má zasílatel listiny, které jej opravňují, aby se zásilkou nakládal.

Úroky z prodlení

Prodlení s placením nastává, aniž by bylo třeba upomínky, 15 dnů od doručení vyúčtování zasílatele. Zasílatel je oprávněn účtovat při prodlení smlouvenou sazbu úroků a pokud nebyla

smluvena, úroky o 1% vyšší než činí úroková sazba, určena obdobně podle § 502 Obch. zák.

Forma příkazů zasílateli

Příkaz zasílateli je udělován písemně a pokud byl udělen jinak, je nutné jej písemně potvrdit. Přijetí příkazu lze potvrdit i jiným než písemným způsobem, popř. lze vyvodit přijetí příkazu mlčky, není-li příkaz vrácen zasílatelem příkazci do určité doby nebo bez zbytečného odkladu.

Účinnost a platnost všeobecných zasílatelských podmínek

Všeobecné zasílatelské podmínky byly schváleny valnou hromadou Svazu spedice a skladování ČR dne 15.12.1992. Jejich účinnost je ode dne 1.1.1993. Tvoří nedílnou součást zasílatelské smlouvy, kterou uzavírá příkazce se zasílatelem, pokud není mezi příkazcem a zasílatelem ujednáno jinak.